

Příběh vodníků pod Hůrkou

Čarovná voda

V lesích pod Hůrkou je studánka s křišťálově čistou a osvěžující vodou. Podle pověsti zde sedlák Machno krivě svědčil při sporu o hranice lesa a zvolal: „Nechť se propadnu do země, jestli lžu.“ A stalo se. Sedlák se propadl do země a z díry vytryskla voda. Vznikla studánka která nikdy nevyschla a lidé ji pojmenovali podle toho sedláka Machno a lesu se dodnes říká Na Machně.

V těch dávných dobách tu žili dva vodníci. Vodník Mach si oblíbil údolí potoka Raduňky a obýval studánky Machno a Bezednici. Mladší Miklík žil v povodí potoka Setiny. Mach měl lidi v oblibě, ale Miklík, to bylo vodníče neposedné, hašteřivé a lidem se snažil občas vyvézt nějakou tu lumpárnu, protože si o nich myslel, že jsou stvořeni jen tak nahonem a mohli by být lepší. „Už tři sta let se hádáme kvůli lidem. Jako by nebylo nic důležitějšího. Ty tvrdíš, že člověk má duši sladkou jako medový perník a já říkám, že chutná jako pelyněk. Pojď, uzavřeme sázku a kdo vyhraje, může si do vody stáhnout člověka,“ navrhnul Miklík Machovi. Hajný, který šel lesem, zaslechl od Bezednice hovor vodníků, chtěl na Macha zavolat, ať se nesází. Věděl totiž velmi dobře, co je člověk někdy zač a měl obavu, co by se mohlo stát. Báł se však na sebe upozornit, a tak jen uslyšel, jak Mach sázku přijímá. Vodníci si pláclí dlaněmi tak silně, že postříkali kapradí široko daleko. Půjdeme vyhledat každý svého člověka a prozkoumáme jeho duši. Ranní sluneční paprsky ještě nestačily pohasínat všechny hvězdy, když se vodníci vydali hledat svého člověka. Mach šel po cestě k Hlubočci a Miklík běžel k Podvihovu. Jako by lidé něco tušili, dlouho nepotkali ani živáčka. Až najednou Miklík v dáli spatřil lidskou bytost. Ten člověk šel pomalu, rozvážně, vlekl si svoje velké břicho, ruce svěšené nehybně podél kalhot, hlavu měl vztyčenou, až se mu krk lámal. Výraz v naduté tváři vypovídal o všem, ani nepozdravil, neusmál se. Miklík zajásal: „To je můj člověk, výhru mám v kapse. Počkejte, zastavte se,“ zvolal vodník. Ten člověk byl Janek a s údivem koukal na zeleného mužíčka: „Proč tak divně vypadáš?“ Miklík radši odpověděl otázkou: „Chceš si vydělat nějaké ty zlaťáčky?“ Janek přikývl. „To se ví, celý život dřu za kousek chleba“ a vsunul ruce mastné jídlem a vyhlazené nicneděláním do kapes. Miklík se zaradoval: „Stačí, když u studánky Bezednice odpovíš na pár otázek, co opravdu cítíš.“ Rozloučili se a vodník se pomalu vracel údolím Zeleného potoka k zatopenému lomu v Římance, aby do večera nevyschnul. To Mach nemohl nikoho najít. „Vždyť je poledne, copak všichni ještě spí?“ „Kdepak, vodníčku“, ozvalo se za ním. „Lidé jsou na polích a já jim spěchám donést něco k jídlu a pití.“ Mach nasál vůni oběda a usmál se. „Potřebuji pomoc,“ řekl vodník, a když dívka položila košík na zem a posadila se vedle něho, začal jí vyprávět o své sázce s Miklíkem. „Přijdu večer ke studánce a snad se nám podaří Miklíka přesvědčit, že vidí kolem sebe samé zlo jen proto, že nedohlédne dále než do zrcadla,“ slíbila dívka a pokračovala v cestě. Toho večera prozářily měsíční paprsky mýtinu u Bezednice, kde se sešla podivná skupinka. Miklík se svým člověkem pozorovali dívku, která se rozpačitě rozhlížela. Z těch dvou měla pocit, jako by ji připalovali duši. Do očí jí vstoupily slzy, ale naštěstí se zčeřila hladina studánky a Mach se vysoukal na zem. Po chvíli, tak jak bylo dohodnuto, začali vodníci klást lidem otázky. Pro každého měli otázky dvě a jednu společnou pro oba. Křížový výslech, směřující k vítězství dobra či zla, začal Miklík. „Představ si, že jsi stará, ošklivá žena. Zjeví se ti ďábel

a nabízí ti mládí a krásu za tvou duši. Přijmeš tuto nabídku?“ Dívka se usmála: „Ne, nepřijmu, co bych si počala ve stáří s mládím a v ošklivosti s krásou bez své duše.“ Miklík se zachmuřil, ale nevzdával se. Pozorně poslouchal Macha, který se obrátil na Janka s otázkou: „Poslední přání tvé ženy by bylo, abys po její smrti dával, tak jako ona, každou neděli v kostele milodary žebrákům. Splnil bys jej?“ Janek se podrbal na hlavě, chtěl zalhat, ale vodník se na něj přísně podíval, a tak sklonil hlavu a tiše řekl: „Nesplnil, žena jim dává, co si sama odepře, to bych já neudělal.“ Miklík se zaradoval a otočil se k dívce. „A co ty bys dělala, kdyby ti někdo svěřil své tajemství a potom tě zradil. Využila bys toto tajemství a zničila bys tomu člověku jeho pověst?“ Miklík doufal v souhlasnou odpověď, ta však nepřišla, dívka zavrtěla hlavou: „ Svěřené tajemství je navždy uzamčeno v duši klíčem důvěry.“ Dívka poklekla ke studánce a nabrala si vodu do dlaní, aby zapla další otázku. Miklík také polknul. „Ta holka ví, co mluví, že by se přece jenom v lidech spletl?“ Ale ještě se s nadějí obrátil k Jankovi. Mach to protahoval, jak se dalo, až se Miklík rozesmál: „Vyschnul ti pramen, vodníku?“ Ale Mach zdaleka neskončil. Přistoupil k Jankovi a dal mu druhou otázku. „Staneš se svědkem vraždy. Vrah tě podplatí, abys svědčil proti někomu jinému, koho bys i ty rád viděl za mřížemi. Přistoupíš na to?“ Janek se zamyslel a představil si obraz jednoho člověka, který neměl víc, než on sám, ale byl šťastný, a tím dráždil Jankovu mysl. „No, neměl bych, ale já říkám ano, udělat z obyčejného člověka mučedníka, to je přece záslužné, že ano?“ Obrátil se k Miklíkovi, jako by čekal jeho podporu. Vodníci kousek poodešli, aby se poradili. „Zatím je to nerozhodně, půl, napůl, ale společná otázka jistě rozhodne,“ zašeptal Miklík a poklepal Machovi shovívavě na rameno, jako by ho už předem litoval. „Tak, chlovičky, a teď se soustředte a dejte si chvíli na rozmyšlenou, než odpovíte.“ Miklík se tedy zeptal: „Koho má každý z vás rád?“ Janek zamával lokty jak potrefená husa, podíval se na své ruce, vypouklé břicho a byl si jist svou odpovědí. „Sebe a jenom sebe!“ „Hurá!!!“ neudržel své nadšení Miklík. „Ale, ale, ještě nejsme u konce, poslední slovo má můj člověk“ a Mach vyzval dívku k odpovědi. Ta se vůbec neprohližela a řekla: „Samozřejmě sebe, ale mám ráda i ostatní.“ Oba vodníci pokrčili rameny, zase nerozhodně. Jak to tedy s těmi lidmi je? Hajný, který vše tajně z lesa sledoval, viděl, jak se skupinka u Bezednice rozešla. Slyšel ještě dívku, která si pro sebe řekla: „Je to pravda, mám ráda sebe i ostatní, ale také je pravda, že sebe o trochu víc.“ Janek, skleslý, že nevyhrál slíbené zlaťáčky, měl přece z něčeho radost. „Není zas tak pravda, že mám rád jen sebe. Moje žena a děti za trochu citu taky stojí“. Od těch dob se od studánky Bezednice ozývají hlasy dvou starých vodníků, kteří dosud nevzdali spor o tom, pokouší-li se o člověka dobro, nebo zlo. Mocný duch lesa prý ale vodníkům prozradil, že dokud bude ve studánce voda čistá, zůstává naděje, že je mezi lidmi více dobra. Pokud by však voda zčernala, bude to znamení, že zlo ve světě zvítězilo.

Setkání Macha a Miklíka

Uběhlo mnoho let a vodníku Miklíkovi se zastesklo po kamarádu Machovi. Zimu strávil v jeskyni na Šibraku a jaro ho nabilo energií. Přece měl Macha rád, a tak se vydal potokem Setinou, proti proudu vody. Minul břidlicové kopce a pokračoval již údolím hlubočského potoka. Vzpomenul si na kluky, kteří tu kdysi tábořili a říkali kousku lesa v ohybu potoka Vraní ostrov. Když se blížil k vesnici, uvědomil si, že tátové těch kluků tam měli chatičku, které říkali Rikatára. Už se těšil na osvěžení v rybníčcích na okraji obce. Ponořil se do chladné vody, až se hladina rozhoupala a plující housata a kačeny rychle vylézaly na břeh. Kouknul se,

zda jsou v rybníku ryby, zkontroloval stavidlo a spokojeně pokračoval údolím potoka. Minul Boží muka sv. Jana a posadil se na pařez stromu. Z nedaleké školky zněl dětský smích a Miklík viděl, jak si děti hrají, houpou se na houpačce a radostně běhají po zahradě. Pozoroval přírodu kolem sebe, trávou krásně profukoval větřík a sluníčko svými paprsky proteplovalo stráň. Již dávno si na lidi přivykl a rád pozoroval, jak se jim daří. U blízké chatičky se podíval na rozcestník, který ukazoval různými směry a uváděl jemu neznámá místa. Zasníl se a vzpomenu si na vyprávění vodníka Macha, který kdysi zkusil vodní cestu od své studánky až k moři. „Musím za ním, aby mi to vyprávěl znovu,“ řekl Miklík a pokračoval údolím potoka. U tůňky za cestou si smočil šaty a celý svěží spěchal k lesu, kde si chtěl posedět. S radostí uvítal, že lesní zákoutí s vyvěrající vodou je v pořádku. Napil se chladné vody z blízké studny. Zaposlouchal se do zpěvu ptáků. Všechny jejich hlasy dokázal rozpoznat a určit, který zrovna prozpěvuje. Uviděl strakapouda, který nad ním proklepával starý strom a hledal obživu. Jaro bylo cítit všude a zvířátka v lese se radovala. Po poli skákali zajíčci, srnky ukusovaly travičku, ptáčci začali hnízdit a zvířátka se chystala na příchod mláďat. Miklík se, ač nerad, zvedl a pokračoval lesní pěšinou dál. Blížilo se poledne, a tak dostal na něco chuť. „Asi si půjdu chytit rybičku,“ řekl si a vydal se k zatopenému lomu v Hlubočci, kterému lidé říkají Skála. Když uviděl nádherný zatopený lom, oči se mu zajiskřily a už si šel chytit něco k snědku. Uměl chytit rybičku pod vodou, ale chtěl si užít malé dobrodružství.

Udělal si z větvičky rybářský prut, na pentličku zavěsil kostičku, takový háček, na který dal dešťovku. Rybička zabrala téměř okamžitě, nebyla sice z největších, ale Miklíkovi stačila. Chvilí pozoroval vodní hladinu a vzpomenu si na zimu, kdy byla voda zamrzlá a děti na ní jezdily na nějakých botách, které měly takové nože a říkaly tomu brusle. Sám měl radši ale léto, kdy děti ve vodě dováděly. Když odcházel, ještě jednou se otočil a řekl si, že ti lidé to zde udělali moc hezké. „Musím ještě navštívit tu jejich Římanku,“ a vydal se k blízkému lesu. Voda tam byla tmavá, plná spadaneho listí z okolních stromů. Posadil se na skalku, vytáhl píšťalku a zkusil si zapískat svou oblíbenou písničku. V tu chvíli se za ním objevil Mach. „Už jsem tě viděl přicházet Miklíku, tak jsem si řekl, že bychom si mohli po dlouhé době popovídat,“ řekl radostně Mach a podával svému vodnickému kamarádovi ruku. „To jsem rád, že tě zase po dlouhé době vidím, pamatuješ, jak jsme testovali lidi, jací jsou? Já si tenkrát říkal, že dobří nejsou,“ zasmál se Miklík. Mach se zasníl. „To je tak dávno, ty jsi lidem moc nevěřil a já tě chtěl přesvědčit o opak.“ „Ano, ale lidé mě časem přesvědčili, že je v nich kus dobrého. Vidím, že máš s sebou bubínek, můžeme si tedy spolu zahrát.“ A tak Mach s Miklíkem spustili nějakou tu jejich vodnickou písničku. Sluníčko se již ztrácelo za Hůrkou a les krásně voněl. Oba vodníci se radovali ze shledání a Miklík si vzpomenu, že se chce svého starého kamaráda zeptat na jeho cestu povodím potoků a řekl. „Machu, ty jsi kdysi prozkoumal, kde tečou naše potoky, že?“ Mach souhlasně pokýval hlavou. „Ano, to bylo ještě více vody, vydal jsem se od studánky Bezednice do údolí Setiny, přes rybníček u Šindelkova mlýna, tam, kde je dnes chatoviště. Však to tam dobře znáš, je to tvůj potok, až k Panskému mlýnu pod Kyjovicemi. Nakouknul jsem i k tobě do jeskyně, ale nebyl jsi tam. Voda mě vedla k soutoku se Sezinou a dál do říčky Bílovky, směrem na Jistebnické rybníky. Tam jsem si odpočinul, protože tam se Bílovka vlévá do řeky Odry, která je pěkně dlouhá. Užival jsem si tok Odry, přes Ostravu jsem proplul do Polska a dostal se až k Baltskému moři u města Štětín. Po téměř 800 km jsem uviděl moře.“ Miklík jen zamžikal očima a tiše

vzdychnul: „Moře, to bych také rád viděl.“ Mach se zasmál: „Víš, že je moře slané? Já jsem se napil a huba se mi řádně pokřivila.“ Miklík se udiveně podíval na Macha. „No teda. Já jsem byl nejdál údolím řeky Moravice. Vyšel jsem od pramene Zeleného potoka, pod Hůrkou, směrem na Podvihov. Víš, tady kousek od nás, jak je ta chata pod vysílačem.“ Mach přikývl: „Jasně, vím, pak jsi došel k Sedlince.“ Miklík přikývl a pokračoval ve vyprávění. „Ano, Sedlinka se vlévá do nádrže Přerovec, kde jsem si zaplavala a pokračoval směrem na Kravaře, kde jsem proti proudu řeky Opavy doplaval k soutoku s řekou Moravicí, u velkého obchodu, kterému říkají Globus. Řekou Moravicí jsem se dostal pod zámek v Hradci nad Moravicí a krásným údolím až k vodní nádrži Kružberk a ke Slezské Hartě. Užíval jsem si každý kousek krajiny a, Machu, ta voda, to je lahoda, sladká a osvěžující.“ Mach musel dát Miklíkovi za pravdu: „Ano, máme to tady opravdu krásné a jsme tu šťastní.“

Miklíkovi zajiskřily oči, pozvedl píšťalku a zahrál takovou písničku, která se nesla lesní krajinou do dáli. Vodníci se pak rozloučili a slíbili si, že se zase setkají, vždyť to byl tak krásný den. Mach se vydal do své studánky a Miklík šel kousek s ním, až se v údolí pod Hlubočcem ponořil do rybníčku u chatoviště v Setinách, kde chtěl strávit celé léto. Vždyť to k Machovi má tak blízko.

31.5.2022 Nedvídek Milan